

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

№ 2 (6840) | 12 лістапада 1940 г., аўторак | ЦЕНА 10 КАП.

УКАЗ ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР аб дні выбараў дэпутатаў у Вярхоўны Совет СССР ад Маладзінскай ССР, Аерманскай і Чэрніўскай абласцей Украінскай ССР, ад Літоўскай ССР, Латвійскай ССР і Эстонскай ССР.

Выбарчая кампанія ў заходніх абласцях БССР.

Пачаўся прызыў у школы ФЗА, рамеслення і чыгуначныя вучылішчы.

ВЫСТАЖКА «ЛЕНІН І СТАЛІН — АРГАНІЗАТАРЫ БССР». І. Рубінштэйн — Комуністы і комсомольцы — на выстаўцы. М. Гасман — Заслужаны дзеяч ма-

стаўтваў. М. А. Мерзін — Метадам сацыялістычнага рэалізму. Е. А. Зайцаў — Мая работа. Е. Е. Красоўскі — Маладое і зрэлае мастацтва. І. Мільчын — Таржаства лепінска-сталінскай нацыянальнай палітэмі. А. М. Бразер — Дастойныя творы. Ф. А. Мадораў — Плады натхнёнай працы. І. П. Прыс — Творчы рост. Ф. Г. Мрычэўскі, С. В. Ткачэнка — Жадаем творчых поспехаў. М. Лынькоў — На правільным шляху. К. Н. Геда — Старонка гораўскага мінулага. Г. Снанальскі — Наглядны дэмамонік.

І. Караткоў — XX-годдзе разгрому Врангеля.

ЗА РУБІЖОМ:

Англа-германская вайна.
Германскія паведжэнні.
Англіійскія паведжэнні.
Зічча Лібрэрыя генерала да Голя.
Вайна паміж Грэйскай і Італіяй.
Заява генерала Бай Цзун-сі.

Росквіт беларускай культуры

Выстаўка «Ленін і Сталін — арганізатары БССР», якая адкрылася ў радасна адзначаны XXIII гадавіны Вялікай адзінай сацыялістычнай рэвалюцыі, — вылікае свята беларускай культуры, апынальнай на форме і сацыяльнай па зместу. Гэта — вылікае паважы і толькі для работнікаў вылікае мастацтва, але і для ўсяго беларускага народа. Выстаўка мае велізарнае палітычнае значэнне. Яна з'яўляецца наглядным сведчаннем гісторыі партыі большэвікоў, якая злучае шлях беларускага народа прайшоў па кіраўніцтвам геніяў Леніна і Сталіна. Выстаўка — гэта дэманстрацыя таржаства лепінска-сталінскай нацыянальнай палітэмі.

умапоўваць ле эканамічную і абаронную магутнасць. Наша рэспубліка ўзнагароджана ордэнам Леніна. Гэта — сведжанне велізарных поспехаў і перамог, дасягнутых беларускім народам у барацьбе за комунізм. Найвылікім вылікам сацыялістычных перамог з'яўляецца рост людзей, рост нацыянальных кадраў. Партыя большэвікоў вырашыла кадры камандзіраў вытворчасці, кадры літаратараў, артыстаў, мастакоў. Створаны арыгінальныя беларускія оперы, балеты, высокамастацкія творы літаратуры. Дзека беларускага мастацтва ў Маскве прадеманстравала росквіт беларускай культуры, мастацтва. Толькі сацыялістычны лад забяспечвае ўсе ўмовы для творчага росту людзей, для развіцця і ўдасканалення талентаў. Выстаўка «Ленін і Сталін — арганізатары БССР» — ярае свечанне росквіту беларускага вылікае мастацтва, свечанне ідэянага і творчага росту мастакоў, якія зноўны ўзялі за сур'ёзны тэмы і сур'ёзна вырашаюць іх. Побач з такімі шырока вядомымі, сфарміраванымі мастакамі, як заслужаныя дзеячы мастацтваў БССР М. А. Кернін, В. В. Волкаў, З. І. Азгур, А. В. Грубе, А. О. Вельбе, А. М. Бразер, з такімі мастакамі, як П. А. Пашкевіч, Е. А. Зайцаў, М. І. Манасюк і іншыя, — значны творчы рост паказалі маладыя талентавы мастакі Х. М. Ліўшыц, Г. А. Дакальская, Б. М. Касачоў, А. К. Тэбэль і іншыя.

Святкаванне XXIII гадавіны Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі ў Мінску. На адыеку на ўрадавай трыбунае (алева направа): тт. Панана, Захараў, Паўлаў, Панапарона, Малец, Бяліскі, Яйданцаў, Пяталева, Грохава і Ванас.

Выбарчая кампанія ў заходніх абласцях БССР

Людзі, якія ўдасціліся вялікай часці

БАРАНАВІЧЫ, 11 лістапада. (Нар. «Звязда»). Закончана вылікае кампанія ў дэпутаты Баранавіцкага абласнога і 27 раённых саветаў абласці. Пачаўся рэгістрацыя вылікае кандыдатаў.

Крышчынская акругавая выбарчая камісія № 2 Ляхавіцкага раёна на сваіх пасяджэннях паставіла: «Зарэгістраваць на паставе артыкула 73 Палажэння аб выбарах у абласныя, раённыя, гарадскія, сельскія і пасялковыя Саветы дэпутатаў працоўных і базальна-літоўскіх Баранавіцкіх абласны савет вылікае на агульным сходзе працоўных сялянства Крышчынскі і падтрымаць сялянства Іліскага, Мала-Гарадзішчанскага, Ольхаўскага, Астроўскага і Паддубавіцкага сельсаветаў кандыдату тав. Зяноўку Ольгі Іванавічы, нараджэння 1911 года, беспартыйную, у сучасны момант пачаўшую старэйшыя Крышчынскага сельсавета, Ляхавіцкага раёна».

Кандыдатам у дэпутаты абласнога савета ад 30-й Глыбоцкай выбарчай акругі зарэгістраваны Федар Дарафосіні Каваўскі, які за рэвалюцыйны ўдзел у 13 год працеваў у аэканамічнай паліцыі турмы. Ні зрокі, ні катанні не зламалі волю тав. Каваўскага. 17 верасня 1939 года Чырвоная Армія вызвала працоўных Заходняй Беларусі. Раёны прыгаворылі народ атрымаў панскую зямлю, срэды вытворчасці, атрымаў права на радаснае і свабоднае жыццё.

Федар Каваўскі стаў на чале Шылавіцкага сельсавета і ўвесна кампаніе з працоўнымі сялянамі пачаў актыўна будаваць новае жыццё. За год і тры месяцы сацыялістычнай улады ў сёлах адбыліся вялікія змены. Сельскасвое з'яўляецца перадавым у Слоніміскім раёне па ўсім паказальнікам работы.

Закончылася рэгістрацыя кандыдатаў

БЕЛАСТОК, 11 лістапада. (БЕЛТА). Закончылася вылікае кампанія ў Беларускай абласці Совет дэпутатаў працоўных. Вылікае 93 чалавекі. Усе яны зарэгістраваныя акруговымі выбарчымі камісіямі.

Сярод зарэгістраваных кандыдатаў — лепшыя людзі абласці: дэпутат Вярхоўнага Савета СССР Іван Антопавіч Турчынскі, беластоцкі тэатр-драматычны тав. Кур'яўскі, дэпутат Вярхоўнага Савета БССР — старшыня абласнога вылікае камітэта тав. Малькоў, праўдлівыя Спецназа Васільеўна Жыўкоў, брыгадзір калгаса «Новае жыццё» Салоніцкага раёна, Юсефа Іванавіча Якімовіч, трактарыста Аўгустоўскай МТС Елена Шыльска і іншыя.

Усе кандыдаты — сапраўдныя прадстаўнікі народа. На нацыянальнаму саставу: 43 проц. беларусоў, 30 — паліакі, 19 — рускіх, 4,5 — лўраў і 2,5 проц. украінцаў. У ліку кандыдатаў 23 жанчыны.

Агітпункты ў вёсках

БЕЛЦЕ (Баранавіцкая абласць), 11 лістапада. (БЕЛТА). На ініцыятыву ініцыятыўнага Зубаўскага сельсавета ў вёсках Бялян, Пажовічы, Сухачы і ў сёлах Зубаўскага сельсавета агітпункты. Сяляне часта заходзяць у агітпункты пачытаць свежы думар газеты, паслухаць радыё.

у мінскім ГАРКОМЕ КП(б)Б

14 лістапада стаўляецца другая гадавіна дні паставы ЦК ВКП(б) «Аб паставіх партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Бюро Мінскага ГАРКОМЕ КП(б)Б прыняло паставу аб азнаменаванні гэтай гадавіны. У партыйных партыйных арганізацыях горада працягваецца паставіца прапаганды вылікае работы, падволяцца вылікае вылікае ўказанай паставы ЦК ВКП(б). 13 лістапада адбудзецца агульнагародскі сход сакратура партыйных партыйных арганізацыяў і прапагандыстаў горада, на якім будуць абмеркаваны вылікае вылікае паставы ЦК ВКП(б) ад 14 лістапада 1938 г. у Мінскай гарадской партыйнай арганізацыі і чарковыя заданні прапаганды марксізма-ленінізма.

3 14 лістапада будучы праводзіцца сход партыйных партыйных арганізацыяў. На іх таксама будуць абмеркаваны вылікае вылікае паставы ЦК ВКП(б) ад 14 лістапада 1938 г. і намечаны мерапрыемствы на далейшым палітычным прапагандыскай работы.

Бюро гаркома абавязала райкомы КП(б)Б правесці на больш буйных прадпрыемствах народнага абымгу вопытам самастойна вылікае асновы марксізма-ленінізма. Радзкім шматтыражам прапанавана 14 лістапада вылікае спецыяльныя нумары газет з шырокім паказам, як выконваецца паставы ЦК ВКП(б) «Аб паставіх партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)».

Пачаўся прызыў у школы ФЗА, рамеслення і чыгуначныя вучылішчы

У ПРЫЗЫЎНОЙ КАМІСІІ

(Магановіцкі раён гор. Мінска)

У клуб работнікаў дзяржаднага аэзін за адным прыходзіць моладзь. Тут у прыёмным пакой прызыўной камісіі кожны з іх знае сваіх мільчым і імянымі.

Ады хочучы быць машыністам і ады хочучы быць цяжкай вагі, другія — ады хочучы спецыяльнасць токара на металу або механіка, траціа — стаць радзістам, сувязістам, машыністам, сталеграмі. Юныя прызыўнікі загады выбралі сабе тую ці іншую спецыяльнасць.

Прызыўная камісія роўна ў 10 гады раніцы прыступіла да работы. Юнакі смеда заходзіць у пакой, праўдліваюць сваю метрыку і бойка адказваюць на пытанні старшыні камісіі.

Перад урачэбай камісіяй першым праходзіць Нікалай Ягорчанка, вучань 6-га класа 1 школы. Хлалчुक усяго толькі 14 год, а ён строіцца, дужы, ростам у 176 сантыметраў.

— Як атароўе? — пытае старшыня камісіі т. Палок у ўрача.
— Моцны хлалек, здаровы.
І Нікалай павяржае:
— Я здаровы.
— Кім жадаеш быць, — металістам ці сувязістам?
— Сувязістам.

Добра вучыцца і чэсна працаваць

... Адыціліся дзверы кабінета, дзе застанала прызыўная камісія. Адыць вышляў уесь расчыраваный хлалчук. У вахач яго іскрывае радасць. У рукаві ён трымаў «пудзюку № 3».

— Саберам буду, — з гордасцю заявіў хлалчук. Нежабае яго акружыла група работ, і паміж імі завязалася гарачыя спрэчка — кім быць?

— Чым дрэвіна быць кесларом або працаваць на фрезерным стапку, — заявіў адыць хлалчук. — Я багучу, як работні абслугоўваюць на 4 і 5 тах сталкоў. Ады чалавек кіруе 5 машынамі. Хіба гэта не цікава? У нас, у Советскім Саюзе, усяля праца вяршыца.

Размова перарвалася, — камісія вылікала Сяў Лёву.
— Ці хочаш абуцацца ў рамесленым вучылішчы металіста? — запытаў яго старшыня.

Усякая спецыяльнасць пачотна

МАГІЛЕУ (Нар. «Звязда»). Віктару Гаўрушка ў маі споўнілася 14 год. Ён скончыў 5 класаў і марыў вабыць добрую спецыяльнасць.

10 лістапада раніцай Віктар разам са сваёй маці прышоў на прызыўны пункт. Нежабае ён быў вылікае ў прызыўную камісію. Яго зацікавілі ў рамесленым вучылішчы. Калі Віця вышляў з пудзюкай у рукаві, маці можа абядае снэпа, падала і скаржала:
— Ну, Віця, ты павінен атароўляць мае падзеі... Есьць у нас вялікі бацька — любімы Сталін, які штурдэна кляпоціцца аб будучыні дзяцей. Вылікае дзякуй яму. Да стала прызыўной камісіі падышоўшы Вылікае Раманенка.

— У якім класе вучыцца? — пытае старшыня прызыўной камісіі тав. Астроў.
— Скончыў два класы і кінуў.
— Чаму не вучыцца?
— Бацькі ў мяне няма. Трэба было маці дапамагань.
— Не адукаваў не падышоўшы. Цікі вучыцца ў вачэрнюю школу.

На 185 месца — 380 заяў

ЛАГОЎСК, 11 лістапада. (Спец. нар. «Звязда»). Сёння ў Дома абароны пачаўся адбор калгаснай моладзі для пасылкі на вучобу ў рамесленым вучылішчы і школы фабрычна-заводскага адукацыя. На 185 месца, прадастаўленых раёну, палана 380 заяў ад калгаснікаў, работных саўсцаў, МТС і служачых.

За першы дзень прызыўная і медыцынская камісія разлідалі 86 заяў. Адабрава 57 чалавек, з іх — 27 у рамесленым вучылішчы і 30 — у школы ФЗА.

Арганізавана з'явіліся ў прызыўную камісію дзеці калгаснікаў сельскагаспадарчай арцыі «Палігудзель» і работных саўсца. З снэпа брыгадзіра жыльагадоўчай брыгады саўсца т. Жывіцкага зацікавілі ў рамесленым вучылішчы. Іны адуць на вучобу ў горад Лепіна. Іх два старэйшыя браты працуюць на адным з лепінградскіх станкабудавальніцкага заводаў.
А. МАТУСЕВІЧ.

Пія Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі беларускі народ упершыню ў сваёй гісторыі атрымаў сваю ўласнасць. Арганізатарамі і стваральнікамі БССР былі Ленін і Сталін.

У сельскай гаспадарцы, графіцы, адукацыі на выстаўцы, паказаны вылікае мастацтва і на Беларусі. Вялікія дзеячы партыі большэвікоў — І. Фрунзе, Я. М. Свержкоў, Л. М. Кагановіч — пачаўшы кіраваць барацьбой за ўстаўленне ўлады на Беларусі. Карпіны, якія з'яўляюцца на выстаўцы, паказваюць дэмакратычнае і ўдасканалення на гістарычнай пасаджэння ЦК партыі большэвікоў у 1917 годзе, яго вылікае на і беларускім з'яўдзе Саветаў.

У першыя ж год рэвалюцыі маладой рэспубліцы прышлося праціць марод суровых выпрабаванняў. Палітыка, патрыятызм і патрыятызм імперыялістамі Антанты, палана задуры рэспубліку. Агём і месам смерці і разбурэнне, працілі беларускі захватчыкі на беларускіх зямлі. І плач працоўных людзей насілася ад імі, акупрыванай беларускіх зямлі.

Іды на запамогу беларускаму народу вылікае вялікі рускі народ. Партыя прылікае заходні фронт стратэга рэвалюцыі Вісарыянавіча Сталіна для арганізацыі разгрому ворага. На заходні фронт яны прылікае таксама баваго сараткаварына Сталіна — палана рэвалюцыяра Серга Орджанікізе. Гэта ады цёмнай пачу хлалчкі ў развіцку ў беларускіх пал Барысавам. Сталін палана кіраваў разгром ворага. Ён усяля масы, агуроўваў іх, натхняў, усяля іх веру ў перамогу.

А гэтых гістарычных падзеях расказвае аскантаны выстаўцы. Пія тако я беларускія дзеіны вылікае з намай зямлі, беларускі ад кіруемы партый большэвікоў, пры іпартнай запамоге вялікага рускага народа прыступілі да іпартнай творчай работы.

Сенка Беларусі стала краінай пераважна прамясловай, пераважна сацыялістычнай сельскай гаспадаркі, краінай вылікае культуры. Створаны дзесяткі ВНУ, аэрава-даследчых інстытутаў на чале з калімай навуц БССР.

Іна больш жабрацкай, разаранай Беларусі, Советная Беларусь стала індустрыяльна-калгаснай краінай. Пал сацыялістычнай Кастрычніцкай рэвалюцыі жыццё, ады радасці і шчасця. Па фабрыках і заводах, на калгасных і саўсцавых палях, палученыя ўстановах — усью кінуць вольна работа советскіх людзей, будаўніцтва комунізма, якія памнажаюць багачце свёу намай сацыялістычнай радзіны.

Указ

ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА СССР аб дні выбараў дэпутатаў у Вярхоўны Совет СССР ад Маладзінскай ССР, Аерманскай і Чэрніўскай абласцей Украінскай ССР, ад Літоўскай ССР, Латвійскай ССР і Эстонскай ССР

1. Назначыць выбары дэпутатаў у Вярхоўны Совет СССР ад Маладзінскай Аерманскай і Чэрніўскай абласцей Украінскай ССР, ад Літоўскай ССР, Латвійскай ССР і Эстонскай ССР на 12 студзеня 1941 года.

2. Аб'явіць пачатак выбарчай кампаніі ў Вярхоўны Совет СССР ад гэтых раёнаў і абласцей з 12 лістапада 1940 года.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР М. МАЛІНІН.
Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР А. ГОРНІН.

Выбары ў Вярхоўны Совет УССР ад Аерманскай і Чэрніўскай абласцей Украіны

11 лістапада. (ТАСС). Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета УССР на 12 студзеня 1941 года назначаны выбары дэпутатаў у Вярхоўны Совет УССР ад Аерманскай і Чэрніўскай абласцей Украіны.

Дукорская МТС закончыла рамонт трактараў
ДЗЕНСК. Дукорская МТС першай у раёне пачала латэрнінова закончыла рамонт трактараў. Адрамантаваны 22 трактары. Дукорская вылікае рамонт забяспечы.

Пачатак выбарчай кампаніі ў гэтых абласцях аб'яўлена з 12 лістапада 1940 года. Створана 16 выбарчых аргур на выбарах у Вярхоўны Совет УССР: 7 у Аерманскай абласці і 9 у Чэрніўскай абласці.

Чылі правільная арганізацыя працы ў латэрні і перажэстрычыцца сацыялістычнае снэборніцтва. (БЕЛТА).

ВЫСТАЎКА „ЛЕНІН І СТАЛІН — АРГАНІЗАТАРЫ БССР“

МЕТАДАМ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА РЭАЛІЗМА

8 лістапада ў залах Мінскай карцінай галерэі адкрылася выстаўка па тэме «Ленін і Сталін — арганізатары БССР».

Перад беларускімі мастакамі стаіла пачатная і разам з тым найвышэйшая адказная задача — стварыць вобразы геніяльнай правядоўцы — Леніна і Сталіна, іх вядзючых саратніц, адлюстраваць гераічны барацьбу беларускага народа за стварэнне сваёй незалежнасці, за пачобую сацыялістычнага грамадства, паказаць тую велізарную дасягненні, да якіх прыйшла наша краіна. Работа над гэтай выстаўкай, працягнуўшы пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі ў ўрада БССР, якія валантэры стварылі ўсе неабходныя ўмовы для пэўнай творчасці, увялічалі буйнай перамогай беларускага выяўленчага мастацтва.

З пачуццём глыбокай радасці трэба прызнаць, што беларускі мастакі ў асноўным справіліся з заручанай ім адказнай і пачатнай справай.

Выстаўка гэтай высунула беларускае выяўленчае мастацтва на адно з першых месцаў сярод брацкіх саюзных рэспублік. Значыцца і ўдзяльная вага беларускай скульптуры, жывапісу і графікі ў дзеянні сёння на агульным культурным фронце найвышэйшай урадзі.

Мы заблібляем, бяспрэчна, вялікага зруху па шляху авалодання метадам сацыялістычнага рэалізма.

У галіне скульптурнага партрэта мы маем такога незвычайнага творца актыўнага майстра, які заслужыў дзеяч мастацтваў БССР ордэна Леніна 3. І. Азгур.

У галіне манументальнай скульптуры за апошнія два гады склаўся і выявіўся творчы твар скульптара А. К. Глебава, які з'яўляецца ў даны момант адным з лепшых скульптараў-братніцтваў. Сянь-ж трэба аднесці скульптара Арлова, работы якога атрымалі высокую ацэнку ў мастацкай грамадскай Масквы. Цікавымі з'яўляюцца смяда задуманы і выкананы работы заслужанага дзеяча мастацтваў ордэна Леніна А. В. Грубе, маладога, выдатнага па сваіх даных скульптара Н. Я. Рапапорта.

У галіне жывапісу на выстаўцы прадстаўлены называюцца буйны па сваёй значнасці твор заслужанага дзеяча мастацтваў ордэна Леніна В. В. Волкава. Вельмі цікава прадстаўлены мастакі-арганізатары Пашкевіч, Зайнаў, Манасон, мастакі Дакальская, Ціхановіч, Давідовіч і іншыя.

Выстаўка адыграла велізарную ролю ў справе развіцця і вылучэння малых калары. З іх перш за ўсё трэба адзначыць жывапісцаў Х. Ліўніца, К. Касма-

чоў, скульптара А. Жорана і рад іншых малых мастакоў, якія сваімі творамі спрымаюць агульнаму поспеху выстаўкі.

Бясспрэчны рост у галіне пейзажнай жывапісу паказваюць работы Г. А. Дакальскай, Н. В. Дучыца, А. М. Лейтмана, В. Н. Кудрэвіча.

Багата прадстаўлена графіка. Сярод шматлікага атрада графікаў трэба адзначыць такога выключна вострага, дасканалы валодаючага вобразнай выразнасцю мастака, як Ю. Краўчэвіч.

Выстаўка «Ленін і Сталін — арганізатары БССР» з'явілася школай для пабудовы і прафесіянальнага росту ўсіх мастакоў Беларусі. Вялікую дапамогу ў ідэя-творчым росце беларускіх мастакоў аказалі партыя і ўрад. Нельга абыйсці выключнай увагі і практычнай дапамогі, аказанай нам організмам Саюза савецкіх мастакоў СССР і лепшымі майстрамі брацкага рускага народа. Асабліва ў гэтых адносінах трэба адзначыць дапамогу мастакам з боку аднаго з лепшых майстроў Масквы Ф. А. Малорава і праф. Ф. К. Лехта. Тав. Малораў, які сістэматычна прапанаваў на курсах па павышэнню кваліфікацыі малых мастакоў, упрыгожыў выстаўку сваім сапраўды майстарскім палатном на тэму аб вызваленні народаў Заходняй Беларусі.

Аналідушка прызнання буйнага дасягнення беларускіх мастакоў пачынае пачынаць ім стымулах для далейшага руху наперад па шляху набыцця ідэяльна-творчых, вышэйшых нацыянальна-творчых і авалодання рэалістычным майстарствам.

Пытанні марксісцка-ленінскай і прафесіянальнай вучобы, ратуюча пераадолення неаднаго ўдасціхных у той ці іншай меры ішча многім удзельнікам выстаўкі — нлімезія тасам кампазіцыя, слабы рысункі, чарната жывапісу, — з'яўляюцца зараз самымі асноўнымі, рашучымі задчамі для ўсяго творчага калектыва мастакоў.

Разгортванне дзелавой творчай крыткі, упорная студыйная работа, асабліва для малых мастакоў, з'яўляюцца ўмовамі, без якіх не можа быць далейшага росту.

Толькі працягваючы на павышэнне свайго культурнага ўзроўню, вучыцца на лепшых узорах найвялікшых майстроў мінулага, мы можам стварыць сапраўдны творчы вялікага савецкага мастацтва, які прайшоў у вякі і дастойна адлюструюць нашу вялікую сталінскую эпоху.

М. А. КЕРЗІН,
заслужаны дзеяч мастацтваў БССР.

МАЯ РАБОТА

Выстаўка «Ленін і Сталін — арганізатары БССР» уявіла ў сабе ўсё лепшае, што створана за параўнальна кароткі перыяд — апошнія два-тры гады, голя бурнага развіцця беларускага выяўленчага мастацтва.

Божны з мастакоў лічыў справой чэсткі прымаць удзел у меру сваіх сіл, зольнасцей і талента ў стварэнні такой выстаўкі, якая-б магла высокімі мастацкімі сродкамі адлюстраваць гісторыю барацьбы беларускага народа за сацыялізм пад геніяльным вадзіцельствам вялікіх правядоўцаў — Леніна і Сталіна.

Мая творчасць прадстаўлена на выстаўцы асноўнай вялікай работай «Сустрэча Чырвонай Арміі працоўнымі Мінска ў 1920 годзе», партрэта «Таварыш Сталін» і разам эпохаў і нацюрморцаў. Над карцінай «Сустрэча Чырвонай Арміі працоўнымі Мінска ў 1920 годзе» я ў агульнай складанасці працаваў (разам з аскізнай работай) год з лішнім. Сама па сабе гэты карціны была зразумета мною, як апабэс таржастна народа. Гэта быў кульмінацыйны пункт выражэння радасці народа з поспеху свайго вызвалення ад гнёту польскіх панцоў. У сувязі з гэтым рашэнне і раскрыццё саміх вобразаў у карціне патрабавалі пэўнай радаснай гамы фарбаў, кантраснай, нават бурнай кампазіцыі, пабудаванай на ігры святла-цені. У адпаведнасці з гэтым і рашаўся паказ

сустрэкаючага пасельніцтва, а таксама патак конных і пешых чырвонаармейцаў, уваходзячых у горад. Наколькі гэта ўдалася мне — глядзіць анічы.

Работа над гэтай карцінай распырала мой гарызонт, мастака-жывапісца.

Мне, як мастака, заўсёды і больш за ўсё прыцягвалі і прыцягваюць тэмы істарычнага характару, звязаныя з вялікімі рашучымі падзеямі ў жыцці народа. Мне заўсёды набабалі кампазіцыйным масавага характару. Чарговай маёй карцінай да ўсесаюзнай выстаўкі «Наша радзіма», пад матэрыяламі якой я пачаў ужо працаваць, будзе тэма смутку і апошняга развіцця народа з сваім вялікім другам і правядоўцам Вадзімірам Ільічам Ленінным.

Асобнае месца ў маёй творчасці займае работа над партрэта таварыша Сталіна. Вобраз правядоўца даўно займаў мае мыслі і пачуцці, і гэта работа з'яўляецца маёй першай спробай раскрыць вобраз і рапчыць яго некалькі па-свойму.

Мае нацюрморты, а таксама эпохі, якія паказаны на выстаўцы, з'яўляюцца для мяне думкай за ўсё лабараторнай работай, павышаючай мае вельмі і вопыт, але адначасова яны з'яўляюцца і рэчамі, прадстаўляючымі значную цікавасць.

Вось той невялікі пералік работ, якія з радасцю рыхтаваў я для паказу напому савецкаму глядзючу.

Мастак Е. А. ЗАЙНАЎ.

ПРЫВІТАННІ БРАЦКІХ РЭСПУБЛІК САЮЗУ МАСТАКОЎ БССР

3 РЫГІ

Мастакі Латвійскай ССР пасылаюць мастакам Савецкай Беларусі сардэчнае таварымае прывітанне і найлепшыя пажаданні ў сувязі з адкрыццём выстаўкі «Ленін і Сталін—арганізатары БССР». Дзякуючы мудрай палітыцы правядоўцаў народаў таварыша Сталіна і пераможнай Чырвонай Арміі мы ў першы раз свабодна сувязем гадзіну Кастрычніцкай рэвалюцыі сучасна з другімі народамі нашай вялікай радзімы.

Мастакі Латвійскай ССР, следуючы прыкладу беларускіх мастакоў, прыкладу ўсё сваё сілы для дасягнення тых вышэйшых сацыялістычнага мастацтва, шлях да якіх укажуў наш любімы настаўнік і друг вялікі Сталін.

Начальнік Упраўлення па справах мастацтваў Латвійскай ССР—ЛІУМС.

3 БАКУ

Прэзідыум Саюза мастакоў Азербайджана вітае мастакоў брацкай Беларусі з адкрыццём рэспубліканскай выстаўкі «Ленін і Сталін—арганізатары БССР». Жадаем далейшых поспехаў у справе развіцця нацыянальнага на форме і сацыялістычнага па эстэту мастацтва беларускага народа.

Старшыня Саюза мастакоў Азербайджана—АХУНДАЎ.

3 ТБІЛІСІ

Увесь творчы калектыў мастакоў Савецкай Грузіі вітае вас, нашых субаротаў па зброі, з адкрыццём рэспубліканскай выстаўкі. Пяляй жыць творчы саюз мастакоў БССР.

Старшыня Саюза савецкіх мастакоў Грузіі—ГЕАРГАДЗЕ.

3 КІЕВА

Брацкае прывітанне мастакам Савецкай Беларусі ў дзень адкрыцця выстаўкі. Жадаем далейшых творчых поспехаў.

Начальнік Упраўлення па справах мастацтваў пры СНІ УССР—КАМПАНИЕЦ.

МАЛАДОЕ І ЗРЭЛАЕ МАСТАЦТВА

На выстаўцы галоўным чынам прадстаўлены малодыя савецкі мастакі, якія атрымалі адукацыю ў савецкіх ВНУ і ідуць у перадавых радах выяўленчага мастацтва, імячучыся даў творы, дастойныя нашай эпохі.

Выстаўка прадстаўляе вялікую цікавасць сваім ідэя-палітычным зместам і мастацкай формай. З вялікай шчырасцю і любоўю адлюстравалі ў ёй разнастайныя тэмы з жыцця і барацьбы беларускага народа пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна. Тут прадстаўлена жывапіс, скульптура, графіка, архітэктура і народная творчасць. У творах бачым зрасіць мастакоў, ідывідуальнасць творчага мыслення кожнага з іх, адсюль вялікая разнастайнасць у сэнсе вырашэння тэмы на кампазіцый і каларыту.

Многа цікавага ў карцінах «Уваход Чырвонай Арміі ў горад Мінск» ордэна Леніна тав. Зайнаў, «Белышчыцы» — Зовіна, «Выступленне Свердлова» — Ліўніца, «Захват сядзібы памешчыка» — Аксельрода, «Надворная друкарня» — Касмачоў, у работах Тарасіва, Лейтмана, Ахрэчэнка, Шаўчэнка, Ізаргінай і іншых. Па

Таржаство ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі

Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыя адкрыла шырокую дарогу ў жыцці ўсім нацыянальнасцям, раней прыгнечаным у парокрай Расіі—турме народаў.

І пачастуў гэтай ватачай у сваіх работах паказаць таржаства ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі. Я задумаў паказаць тры моманты. У сумных, зорчых танах, якія адпавядаюць ідэі твору, адлюстравалі выхад белай дурэцкай сім'і ў чарту аселасці, а ў якасці катреста да гэтай тэмы даў дзве работы, прысвечаныя жыццю працоўных іўраў пэля Кастрычніцкай рэвалюцыі. Гэтыя жанравыя сцены мне хопелася паказаць у ірычных, пёльных танах.

«Прывезд сьня чырвонафлотна». Чырво-

нае жыццё і кампазіцыйныя якасці і галубіны пачуцця колеры яны стаяць на значнай вышыні.

Вельмі цікавыя карціны мастакоў: ордэна Леніна Пашкевіча — «Партызаны на прыёме ў таварыша Сталіна ў 1920 годзе ў штабе Рэўвасовета», Дакальскай — «Акуліцы», ордэна Леніна Манасона — «Выступленне Калініна», Давідовіча — «Кур'юсі растрэлы», Ціхановіча — «Выступленне Орджанікідзе», Волкава А. — «Варашчылаў» — дэпутат беларускага народа» і інш. У гэтых творах ёсць глыбокае адлюстраванне гістарычных фактаў.

Трэба адзначыць работы мастакоў заходніх абласцей Беларусі. Мастакі Ліхача, Кіпячаноўскі, Тібер, Маларыч, Браські прадстаўлены на выстаўцы цікавымі афартамі і рысункамі.

Мастацкая выстаўка «Ленін і Сталін—арганізатары БССР» з'яўляецца вялікім дасягненнем выяўленчага мастацтва БССР, яркім сведчаннем росту малых мастакоў.

Мастак Е. Е. КРАСОЎСКІ.

ДАСТОЙНЫЯ ТВОРЫ

Апошнія два гады мастакі і скульптары БССР ўзмоцнена рыхтаваліся да выстаўкі «Ленін і Сталін — арганізатары БССР». Вынікі ў навуцы. Паўваілася многа мастацкіх карцін і скульптур. Не раз створыліся крытыкі з вялікім зааважлівым адважліва аб нашых скульптурах, малых майстрах, якія зладзіліся па вельмім шляху сваёй творчай работы.

Волхасць мастакоў і скульптараў ставілі на выстаўку дастойныя творы мастацтва. Па гэтых творах варот будываць гісторыю большавіцкай партыі гераікай савецкіх людзей.

Работа заслужанага дзеяча мастацтва БССР ордэна Леніна Заіра Азгура зрабала на сабе асаблівую ўвагу сваёй зразумелай прафесіянальным майстарствам. Ён зааваў сабе ўсевакова яя ў галіне партрэтаў, так і ў абласці манументальнага работ (вельмія група «Ленін і Сталін» зрабленая для ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўкі). Але ў галіне партрэта ён значна мацнейшы. Партрэт—яго спецыялі. Яму палабасца твар, у якім духоўнае аблічча чалавека, што ён і кавае ў сваіх бостах. Добра запамінаецца басты народнага паэта Беларусі Купалы і народнай артысткай СССР Сандрастоўскай.

Другі скульптар А. Глебаў — таварыш майстар, ён больш працуе ў таварыш маанументальнымі скульптурамі. Ён ордэна вялікай коннай статуі «Выважэнне Беларусі ад беларускага» — помнік горад Барысава. Сваёй пластычнасцю ліва выявілашца коннік са спадат, вопараареец і партызан зраблены зноў саабей. Глебаў—адзін з вялікіх скульптараў нашай рэспублікі. Падляна ён значна вялікую конную групу, якая прадстаўлена на выстаўцы «Ленін і Сталін» арганізатары БССР.

Арлоў працуе многа над сабой, ятопа—партызан і калгасніка, зрабленая для сельскагаспадарчай выстаўкі, прысьвечаны аб значных дасягненнях скульптара. Ён добра спраўляецца з асаблівымі манументальнымі работамі. Да ордэна, якая была арганізавана ў дэкады беларускага мастацтва, ён значна маанументальную групу «Сталін Орджанікідзе на заходнім фронце».

Скульптар Бохан вельмі ўдумліва зрабленая новай скульптурай «Партызан». Востра ўсё маецца і запамінаецца мастакі вобразна-лініна-барачыбіта з інтэрвентамі. Ён у гэтай рабоце паказаў сабе талентаў мастакоў.

Выдатна зраблена скульптурам Ратэтам група «Выважэнне Заходняй Беларускай Чырвонай Арміі». Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Перадвы атрад скульптараў Беларускай Чырвонай Арміі. Гэта—выключнае влічча ў нашай скульптуры. Стоіць гэтай групы, гавяч ачувае вялікі сафасіт сене і ішо, які ўклаў у анылаы скульптар.

Карціна мастака Е. Кривонога «Сталін і Орджаникідзе ў Рэўвасовете Заходняга фронту».

Фотарэпрадукцыя В. Дыкіна.

КОМУНІСТЫ І КОМСАМОЛЬЦЫ—НА ВЫСТАЎЦЫ

З трыбуны XVIII з'езда ВКП(б) магучна прагучалі словы правядоўца народаў вялікага Сталіна аб зааважлівых палітыці, аб варах, аб ролі савецкай ітэлігенцыі ў будаўніцтве камунізма.

У час з'езда мастакі БССР узялі на кватрына абавязанасці — асабліва ў скульптуры, жывапісу вобразы большавікоў, гераізм народа-стваральніка. З небыльмі творчым патхоненем яны рыхтавалі свае работы для выстаўкі «Ленін і Сталін — арганізатары БССР». Расгартулася творчае спаборніцтва паміж асобнымі ўдзельнікам выстаўкі. Мастакі — камуністы і комсамольцы ўзначалілі спаборніцтва.

Зараз мастакі БССР дэманструюць плады сваёй нацхійнай творчай працы. Іх выканалі камуністы ўацяты на сабе абавязанасці ў час XVIII з'езда партыі? Але мы знаходзім у радзе выяўленчых імі работ.

Каліграф партыі З. І. Азгур многа і ўпорна прапанаваў над памысленнем свайго майстарства. Азгур заўсёды блікі чужымі фармалістычнымі эксперыментаў ў творчасці, ён імкнецца да закончай формы паказу чалавека. Ён не проста лепіць натуру, а ўкладвае ў творчасць свае мыслі, атрыманыя ім вельмі з першакрынін марксісцка-ленінскага, да якіх ён сістэматычна звяртаецца. Таму так рэальны, глыбока чалавечы зраблены ім партреты гераікай Савецкага Саюза, лепшых людзей краіны сацыялізма. Доказам гэтага служыць пэля галерэя скульптурных партрэтаў работ Азгура на выстаўцы. Заслэсць Азгур, як майстра, з усёй выразнасцю паказаў на двух яго буйных творах: «Ленін і Сталін» і «Сталін — таварыш Канстытуцый». У гэтых работах усвободлены мыслі сучаснага мастака аб вялікай дружбе і

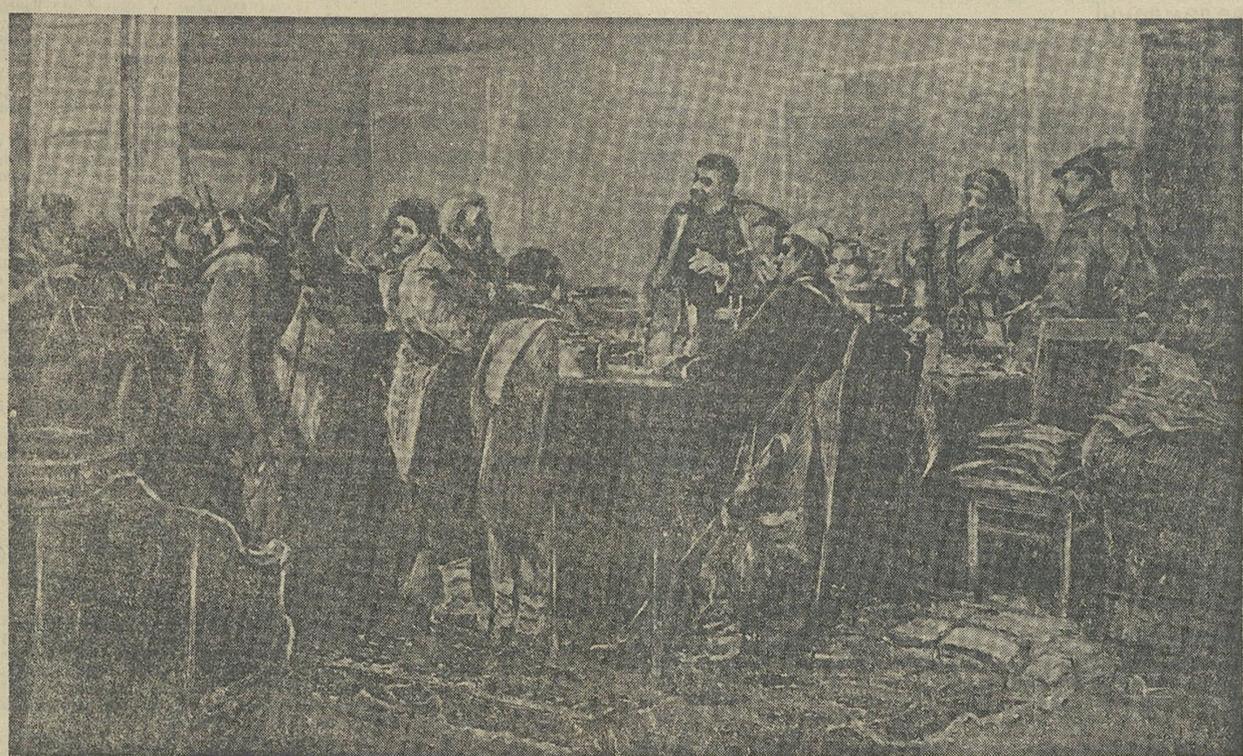
ВЫСТАЎКА „ЛЕНІН І СТАЛІН — АРГАНІЗАТАРЫ БССР“

Плады натхнёнай працы

Выстаўка „Ленін і Сталін — арганізатары БССР“ прадстаўлена і мая работамі Народнага Сабрання Заходняй Беларусі.

Мяне прысутнічаць на адкрыцці Народнага Сабрання. Ніколі ў жыццё я не забуду гэтыя дні народнай урадаўнасці і энтузіязма. Радасць і шчырае шчырае моцна ўдзявала мне і ў гэтыя дні стыміла для палінай работы на карысць Радзімы. Я рапту паказаць на пачатку незвычайна момант дэкларацыі тав. Прыскага, калі ўвесь зал падняўся ў адзін момант і з усіх конаў неслася гучная заклікаўнасць: „Мы жадаем аднаго — перамогі!“ Многія плакалі ад радасці.

У часе Народнага Сабрання я зрабіў шмат работ. Яны паслужылі асновай для далейшай работы над карысць. Пасля адкрыцця Сабрання я зрабіў шмат работ, якія паслужылі асновай для далейшай работы над карысць. Пасля адкрыцця Сабрання я зрабіў шмат работ, якія паслужылі асновай для далейшай работы над карысць.

Карціна мастака Н. Пашкевіча „Беларускія партызаны на прыёме ў тав. Сталіна“.

Фотарэпрадукцыя В. Дынькіна.

Выстаўка „Ленін і Сталін — арганізатары БССР“ змяшчае велізарныя плакаты мастакоў Беларусі, дасягнутыя ў гэтыя гады. Класічныя партыі і ўрады абодвух мастакоў БССР збыліся на гэтым выдатным мастацтва, стварылі ўсе ўмовы для далейшай палінай работы. На выстаўцы прадстаўлены вельмі шматлікія і цікавыя творы.

Адзінай увагі заслугоўвае карціна мастака-арганізатара В. В. Волжана „Выступленне Я. М. Свердлова на гістарычна-навуковым пасяджэнні ЦК партыі большэвікоў 17 жніўня“. Карціна вельмі цікава і асабліва ў дэталі. Выявіла маюцца, з якой вольнай увагай прысутнічалі на пасяджэнні, на чале о. В. І. Леніна, слухавіш Я. М. Свердлова. Волжана вельмі вдала выказаў, ён добра камапазітыва і рытміка, але, на жаль, сістэма тэмаў не даў аўтару пачаць рабавіць каларыту таму да гэтага часу.

Умудра работа мастака-арганізатара Н. А. Пашкевіча — „Беларускія партызаны на прыёме ў таварыша Сталіна“. Карціна цікава і вдала, выдатна па кампазіцыі, у ёй добра паказан вобраз беларускай партызанкі. З вольнай увагай і цікавасцю глядзіць на гэты твор, і аднаго з таварышаў старонкі славянаў.

У выстаўцы выявілася таксама група мастакоў, якія зрабілі шмат работ, якія паслужылі асновай для далейшай работы над карысць. Пасля адкрыцця Сабрання я зрабіў шмат работ, якія паслужылі асновай для далейшай работы над карысць.

У выстаўцы выявілася таксама група мастакоў, якія зрабілі шмат работ, якія паслужылі асновай для далейшай работы над карысць. Пасля адкрыцця Сабрання я зрабіў шмат работ, якія паслужылі асновай для далейшай работы над карысць.

Мастак Ф. А. МАДОРАУ.

ТВОРЧЫ РОСТ

Усебеларуская выстаўка выяўленчага мастацтва „Ленін і Сталін — арганізатары БССР“ з'яўляецца каштоўным укладом у асфарміраванне сацыялістычнай культуры народаў нашай краіны. Яна паказвае, як беларускі народ, атрымаўшы сваю дзяржаўнасць пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, пачаў развіваць сваю культуру пад кіраўніцтвам вялікай партыі Леніна — Сталіна.

У локальных салях Карцінаў галерей БССР размешчаны выдатныя выкананыя работы скульптараў, жывапісцаў, графікаў, вяршыцы творчасці. Асабліва цікавыя выяўленчыя скульптуры заслужаных дзяржаўных мастакоў БССР: арнаментальны З. І. Азгур і А. В. Грубе, малых таленавітых скульптараў тт. Глебава, Жорана, Рамалюта. Іх патэрыяльныя сілы абмяшчаны вельмі многа.

Варацьба беларускага народа за свабоднае жыццё, умацаванне заходніх граніц, перамога сацыялістычнае будаўніцтва БССР, вобразы вялікіх правядоўцоў чалавечай іспытання — усе гэта паказана на выстаўцы.

Выдатна выдатная работа заслужанага дзеяча мастацтваў БССР арнаментальна В. В. Волжана „Выступленне Я. М. Свердлова на гістарычным пасяджэнні ЦК партыі большэвікоў у 1917 годзе“. Вялікай мастацкай каштоўнасцю з'яўляюцца карціны мастака-арганізатара тав. Зайцава — „Уваход Чырвонай Арміі ў Мінск“ і „Мастака тав. Гаўрэлева — „Затрыманне пераможцаў і акупацыя ў Гомелі і іх разбіццё пад кіраўніцтвам І. М. Кагановіча“.

Выстаўка дэманструе вялікі творчы рост мастакоў арнаментальна Беларусі.

І. П. ПРЫС,

дырэктар першай мінскай сярэдняй школы.

ЖАДАЕМ ТВОРЧЫХ ПОСПЕХАЎ

Мы ехалі ў Мінск на выстаўку „Ленін і Сталін — арганізатары БССР“ з вольнай увагай і цікавасцю. Па-першае, хацелася паглядзець, што прадставілі на выстаўку нашы сучасныя мастакі, і, па-другое, сёбе-сабе тут пераняць. Справа ў тым, што да 1942 года — да 25-годдзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі — ў нас на Украіне рыхтуецца выстаўка „Ленін — Сталін і Украінская ССР“.

Тое, што мы убачылі на выстаўцы ў Мінску, вельмі ўрадавала нас. Мы убачылі мастацтва, якое пшынна расквітнела ў Францыі рэспубліцы за год саветскай улады, бо большасць прадстаўленых твораў — гэта працы маладых мастакоў.

Стварэнне выстаўкі „Ленін і Сталін — арганізатары БССР“ — факт сам па сабе вялікага значэння і гістарычнага значэння. Адзіны выставіць з'яўляецца выдатнай ладзею і жыццём мастакоў усіх францускіх рэспублік Саюза. Мастакі БССР правалі вольны энтузіязм і сваёй творчасцю ўпісалі новую старонку ў гісторыю развіцця мастацкай культуры рэспублікі.

Усе на выстаўцы рад выдатнейшых работ, заслужаных усялякай пашанай. Хоць і адзіны выставіць карціны В. В. Волжана — „Выступленне Я. М. Свердлова на гістарычным пасяджэнні ЦК партыі большэвікоў“.

НА ПРАВІЛЬНЫМ ШЛЯХУ

Кожны, пабывшы на адкрыцці ўсебеларускай выстаўкі выяўленчага мастацтва „Ленін і Сталін — арганізатары БССР“, перажыве шчыры момант глыбокай радасці за поспехі нашага мастацтва, за роўнасць нашых таварышоў — мастакоў. Багата выстаўлена работ і вельмі разнастайныя гэтыя работы па сваіх жанрах і якасці. Патрэбны добры час для іх дэталёвага вывучэння і належнай ацэнкі. Але адно бесспрэчна для нас: нашы мастакі — на правільным шляху, які іх творчыя здольнасці, шмат часу могуць навучыцца ў іх і іншыя асобы нашага беларускага мастацтва.

А навучыцца ёсць чаму: размаху мастацкай дзейнасці, творчай смеласці, з якой бярэцца мастакі за аднаўленчыя творы, арганічнай сувязі іх творчай працы з

шляхоў у 1917 г.; Пашкевіча — „Беларускія партызаны на прыёме ў таварыша Сталіна“, Зайцава — „Уваход Чырвонай Арміі ў Мінск“, Давідовіча і Піхаловіча — „Беласток совецкі“, Манасона — „Сустрэча з таварыстамі ў Заходняй Беларусі“, рад графічных работ Ю. Краўчэка.

Вельмі радуюць работы скульптара Азгур, які стварыў выдатнейшыя партызанскія дэячы рэвалюцыі і знатных лідэраў БССР.

Разам з тым нам хочацца адзначыць некаторыя недахопы выстаўкі. Мала прадстаўлена партрэтаў лепшых людзей Саветскай Беларусі — дэячоў культуры, сталеваўцаў. Мала карцін-пейзажаў.

Беларускі мастак атрымаў буйную перамогу. Яны стварылі вялікую знаменую, якая рысуе ролю Леніна і Сталіна ў арганізацыі БССР. Гэтая перамога ўсяляе ў нас упэўненасць у тым, што мастакі БССР, безумоўна, даб'юцца многіх новых творчых поспехаў.

Ад усёй душы жадаем ім гэтых поспехаў.

Ф. Г. КРЫЧУСКИ,

заслужаны дзеяч мастацтваў УССР, доктар мастацтвазнаўчых наву.

С. В. ТКАЧЭНА,

намесні старшыні Саюза мастакоў УССР.

СТАРОНКА ГЕРАІЧНАГА МІНУЛАГА

Для выстаўкі „Ленін і Сталін — арганізатары БССР“ я выбраў тэму „Першая вайна на паўднёва-заходнім фронце ў 1920 г.“.

Прыступаючы да работы, як звычайна, я пачаў з вывучэння матэрыялаў, якія наводзілі на выбранай мною тэмы. Я наведаў Цэнтральны музей Чырвонай Арміі, Музей Рэвалюцыі ў Маскве, выстаўку аказаў да панарамы „Узідзе Перакопа“, выстаўкі і карціны галерей Масквы і Ленінграда; прычытаў мастацкую літаратуру, якая маюць эпоху грамадзянскай вайны.

У выніку ўсёй гэтай падрыхтоўчай работы ў мяне наспела ідэя паказаць часткі Першай вайны і прычытаў перамогі быў у значнай меры забяспечан беспрыкладным тысячачэртным пераходам з-пад Растова. Я рапту паказаць момант, калі частка Першай вайны толькі што наблізілася да лініі паўднёва-заходняга фронту. Гэта была ўжо добра арганізаваная армія. Яна не ўдала зняпым доскам і эфектнасцю. У адной з песьняў аб Першай вайне, якія склаўся ў гэтую эпоху, чырвоныя байцы пакідалі за белай конішай права фарцыя „пасахаю на скаку“, але прапастылі паказнай зухватасці белах — веру ў правату сваёй справы, упэўненасць у сваё камандзіраў на чале з тт. Варахмылавым і Будзёным, упэўненасць у перамоце над заапаўняўцамі і надзённым ворагам.

„Фронт быў, часткі прадаўжаюць рухацца ва ўказаным напрамку. Кожны боец усвадвае, што кожную хвіліну можа адыцца сутычка, ад якой магчыма будзе залежаць зыход усёй вайны. Змораныя працяглымі пераходамі людзі падняваюцца, і яны зноў гатовы да бою.“

Распаўнаваўшы ў такім плане асмі і атрымаўшы яго зацверджанне на Выстаўцы, я прыступіў да выканання падрыхтоўчых рысункаў і эпопеі і першыя да вольнага палатна. Непасрэдная работа над самай карцінай у мяне заняла каля дзевяці месяцаў. Самы складанай справай для мяне ў гэтай рабоце было жыццёвае вырашэнне праблемы пейзажа, адтрынаваўшага немагчымаю ролю ў адлюстраванні асноўнай ідэі карціны.

Мастак К. Н. ГЕДА.

Дваццацігоддзе разгрому Врангеля

У пачатку 1920 года другі паход Антанца супроць Саветскай рэспублікі быў разгромлены. Выканавычы план таварышаў Фрунзе, войскі паўднёвага фронту ў бітву пад Ірпіем і Крамамі, пад Варонежам і ў вайну напелі дзяніскай арміі яе жорсткае паражэнне. Гераічны 1-я Конная дывізія завяршыла гэты разгром, шчыльна ўваходзіць у бітву пад Тарнопалем і ў вайну на Паўночнай Украіне. Саветская Польшча пачаў пераходзіць на ўсход. Саветская Польшча пачаў пераходзіць на ўсход. Саветская Польшча пачаў пераходзіць на ўсход.

У гэты момант была аскарыжана белая Польшча, памешчыцкія і буржуазныя войскі маршкі захвалілі прапаўсць частку Саветскай Украіны і Саветскай Беларусі. Другой сілай трэцяга паходу Антанца з'явіўся белы барон Врангель і армія ў Крым. У выніку на поўні Саветскай Расіі ўтварыўся новы, вярхельскі фронт.

Імпа-Французскі імперыялізм аказаў вельмі ўсебаковую дапамогу збройні, барысамі, самабтамі, танкамі.

Врангель процістаяла наша 13-я армія, колькасця невялікая, параўнаўча слаба аснашчона і расцягнутая на вялікім фронце. Збрэдкі Троцкі нічога не рабіў для таго, каб узмацніць гэтую армію.

У гэтых умовах пачалося наступленне Врангеля, які пасляў перад сабой задачу — захаванні Паўночнаму Таўрыю і Паўднёваму Украіну. Тут ён хацеў перавесці масавую мабілізацыю сялянства і стварыць „свалякую“ армію для паходу на Маскву.

Ранішню 6 чэрвеня корпус белагардзейскага генерала Сладчова выслаў дэсант на ўзбярэжжы Азоўскага мора (у раёне Кірылаўкі) і пачаў наступленне на Мелітопаль. На наступны дзень лепшыя афіцэры часткі Врангеля пачалі наступальна на Перакопскаму перамоўку ў напрамку на Кахоўку. Звольны корпус белагардзейскага генерала Пісэрава рухаўся па Чангарскаму перамоўку.

Я вярнуўся з Крыма заваяваў ўпярні бой. Колькасця і тэхнічна больш слабыя часткі 13-й арміі былі геройска і толькі з боем уступалі кожны кавалак зямлі. Пярэдняя чырвоныя войскі напалі белах адувальныя ўдары. Сам Врангель потым у сваёх успамінах прымушаў быў прызнацца ў гэтым.

Толькі безумоўна перавага белах прымушала нашы войскі пачаць адыход ад крымскай перамоўкі. К пачатку ліпеня праціўнікі стварыў пагрозу Данбасу і тым чырвоных войск, якія валь ў той час барацьбу з белагардцамі.

7 ліпеня Цэнтральны Камітэт партыі ў лісьце да ўсіх партарганізацый звярнуў увагу на гэтую пагрозу. Таварыш Сталін выступіў лозунгі: „Памятайце аб Врангелі“, „Смерць Врангелю!“

Тысячы камуністаў былі накіраваны ў войскі 13-й арміі. 2 жніўня Цэнтральны Камітэт партыі вынес спецыяльнае ра-

шчэнне, згодна якога праціўніцельскі фронт быў выдзелены ў самастойны, і арганізацыя яго была даручана таварышу Сталіну. У той-жа дзень Ленін пісаў Сталіну: „Толькі што праваліў Шагітэро падзенне фронту, каб вы выявіліся ваяваўца Врангелем.“

Таварыш Сталін распаўнаваў план разгрому Врангеля і арганізавані барацьбу супроць яго. На дзяржаўнае таварыша Сталіна, на Дняпры, у раёне Кахоўкі, быў арганізаван саветы кахоўскі пладары, які набыў буйнае аператыўна-стратэгічнае значэнне і з'явіўся выхадным пунктам для наступнага разгрому белах.

Вялікую увагу таварыш Сталін аддаў тэхнічнаму аснашчэнню чырвоных войск. Па яго ініцыятыве праз 13-я армію была створана баявая авіягрупа; на чале яе стаў гераі герой грамадзянскай вайны лётчык тав. І. Паўлаў. Выканавычы дзяржавы таварыша Сталіна, чырвоныя лётчыкі трамлі белах пяхоту, коніцу і авіяцыю. Толькі за адзін жыццё саветскай самабты праваліў 30 пастыховых паветраных баёў з праціўнікамі.

Фрунзе быў назначан камандуючым новым, паўднёвым (процэнтравельскім) фронтам, у саствя якога ўвайшлі 13-я, 6-я, 4-я арміі і 2-я Конная армія. Згодна дзяржавы В. І. Леніна, сядыж-жа паліць ваявал і 1-я Конная армія — лепшая ўварная сіла фронту.

Другая паловна верасня і першая паловна кастрычніка прайшлі ва ўпярні баях з белах ў раёне Марыупаля, Оршава, Александрэўска. У перыяд з 14 па 16 кастрычніка белах зрабіў рашучую спробу адулад кахоўскі пладары. Яны кінулі на Кахоўку цэлы корпус, усю сваю авіяцыю, масу артылерыі і танкі. З 3 рання 14 кастрычніка на поўдні да Кахоўкі закінуў жорсткі бой. Кахоўку абараняла 51-я стракавая дывізія. Яна

не толькі ў поспехам адбіў наступленне белах, але і нанесла ім сур'ёзнае паражэнне.

Выканавычы ўказанні Леніна і план Сталіна, Фрунзе выправаў аператыўны разгром Врангеля. Сутнасць плана Фрунзе заключалася ў тым, каб акружыць войскі Врангеля і не даць ім пайсці ў Крым.

Рашучую ролю ў аператыўнай павіна пачаў адграць 1-я Конная армія, якой Фрунзе загадаў імклівым маршам выйсці да Чангарскага перамоўкі (у раёне Салькова) і зачыць праціўніку шлях у Крым. Кіруюча таварышамі Варахмылавым і Будзёным, 1-я Конная армія сваю задачу выканала блізка. Пераправіўшыся праз Днепр у раёне Кахоўкі, яна адрэзала белах шлях у Крым.

Астатнія часткі нашага паўднёвага фронту наступалі марудна, што хало праціўніку магчыма адрэзацца ад праследвання і пачаць імкліва адыход у Крым. У выніку ўвесь пярэдні барыбары лёг на пачы 1-й Коннай арміі.

Імкнуўся забяспечыць адыход сваёй галоўнай сілы ў Крым, белах абуршыліся спачатку на 11-ю і 6-ю кавалерыйскія дывізіі і, дзякуючы перавазе ў сілах і ў тэхніцы, маставі іх у дзяжае становішча. 31 кастрычніка адбылася жорсткая рукапанная схватка Чырвонай коніцы з белах. Чырвоныя байцы змагаліся як гераі.

Я прытварыў Крым заваяваў ўпярні бой, які пачаўся з 31 кастрычніка да 3 лістапада. Асабліва ўпярні характар быў прыняў ў раёне станцыі Отрда, дзе таварышамі Варахмылаў і Будзёным біліся на перамоўчых ліній.

Некаторыя часткі белах удаюся, праўда, прарваць у Крым, але гэта абшлася ім доўга: Врангель страціў больш паловіны сваёй лепшых сіл. Каля 20.000 палонных, 100 гарматаў і іншыя трафеі былі захоплены чырвонымі.

Астаткі белах, адштурхнутых у Крым, заселі за Перакопскія і Чангарскія ўмаца-

ванні, якія ў спалучэнні з натуральнымі ўмовамі месцовасці прадстаўлялі сабой, здавалася, непераступныя пазіцыі. Але адзіны перакопскія пазіцыі, Врангель замаўнаўся завіць: „Многа зроблена, многа яшчэ трэба зрабіць, але Крым і пярэдняе ўжо для ворага непрыступны.“

Не гледзячы на дзяжае становішча тыло паўднёвага фронту і неспрыяльныя ўмовы над'ор'я (ударылі вялікі марась — рэдкае з'явіцца для Паўночнай Таўрыі), Фрунзе парамыў не аддаць штурму перамоўкі. Агульная абстаноўка ў краіне патрабавала хутэйшага звярнення Врангеля і вызвалення Крыма. В. І. Ленін даў дзяржавы паказчыц да зімы з Врангелем.

Распаўнаваўчы план аператыўна, Фрунзе ўлічыў, што вярты, якія дуюць з захада, з'явіцца ваду з Сівапскага заліва і ро-біць яго праходзімым ўброд. Таму ён прыняў рашэнне атакаваць Турэцкі вал (пад Перакопам) з фронту часткамі 51-й дывізіі. Адначасова Фрунзе накіраваў 15-ю і 52-ю дывізіі, 153-ю брыгаду і асобную кавалерыйскую брыгаду праз Сівапс для ўдару ў тыл праціўніку з боку Владзіміраўкі, Стротаўкі.

Дваццаць год назал, у ноч з 7 на 8 лістапада 1920 года, часткі 15-й і 52-й стракавых дывізіі і 153 брыгады пачалі фарсіраванне Сівапскага заліва. Маральны ўдар быў надзвычай вялікі. Усе былі ахоплены адной мисыяй — знішчыць Врангеля і зрабіць Крым саветскім.

Са славян „Інтэрнацыянала“ пайшла чырвоныя часткі да Літоўскага паўвострава. Выстаўны раён 8 лістапада на паўночную ахаленасць паўвострава, яны разграмілі кубанскую брыгаду белагардзейскага генерала Фосілава і павалі наступленне на Армянок. Наступленне 51-й дывізіі на Турэцкі вал, праціўніцтва ідём 8 лістапада, было адбіта губельным агнём врангелеўцаў. Дывізія палесла велізарныя страты і залезла перад протавымі агародамі белах. Наступленне на Літоўскі паўвостраў 15-й і 52-й дывізіі і 153

Наглядны дапаможнік

Адтрынаваўся гэтымі днямі выстаўка „Ленін і Сталін — арганізатары БССР“ мае вялікае значэнне ў справе прапаганцы марксізма-ленінізма, папулярызацыі раду пштыняў гісторыі ВП(б) і рэвалюцыйнага руху ў Беларусі. Рыхтуючыся да выстаўкі, мастакі вывучылі гісторыю нашай партыі, канкрэтныя гістарычныя падзеі, звязаныя з дзейнасцю Леніна і Сталіна і іх арганікаў на стварэнні Беларускай ССР, па яе абароне ад інтэрвенцый.

Выдатным у данай выстаўцы з'яўляецца тое, што ў таварышчэ і адлюстраванні гістарычных падзей уключаны памалкі, якія былі дачучымі ў падручніках да вучаху „Кароткага курса гісторыі ВП(б)“. У творы выстаўкі паказваюць, што наша партыя прайшла цяжкі, складаны шлях, што перамогі даяліся нялёгка, а дасягнуты ў жорсткай барацьбе з ворагамі, што на гэтым шляху былі часовыя паражэнні і адступленні. Але на гэтых паражэннях Ленін і Сталін вучылі партыю, работні алас майстэрству перамагань (карціна „Фургоўскі рэстрэл“, гравюры і карціны аб белапольскай акупацыі).

Выстаўка складаецца з масі адзілаў. Эспанлаты амажата з іх з'яўляюцца наглядным перапанавым матэрыялам да адпаведнага раздзела па гісторыі ВП(б).

Першы адзек выстаўкі прысвечан пшкзаму мінуламу беларускага народа, яго гераічнай барацьбе за свабоднае жыццё. Тут агітатар і прапагандаст эндуіць творы выяўленчага мастацтва, адлюстраваныя вельміна дзяжае жыццё працоўных беларусаў і ўвару ў даравольна-паліцый час (карціны Івана і Ішн.).

У пярты гатага адзек амажата мастака Давідовіча — „Фургоўскі рэстрэл“. Яна камазае, як прапоўныя Мінска разам з расійскім пралетарыятам, пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі змагаліся супроць парызма.

Другі адзек выстаўкі прысвечан падзеям у дні Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі на Беларусі. Цэнтральнае месца тут аддзела ўтварэнню Беларускай сацыялістычнай дзяржавы. У карцінах мастака арнаментальна Дольва паказан момант, калі Я. М. Свердлоў на гістарычным пасяджэнні ЦК партыі большэвікоў 10(23) кастрычніка 1917 года дакладвае аб становішчы ў Мінску, ад тым, што контррэвалюцыя рыхтуе другую карніцкую пшчыну, якую трэба прадудзіць. Карціны мастакоў арнаментальна Пашкевіча, Ішчына паказваюць асабістыя клопаты Леніна і Сталіна аб утварэнні і ўмацаванні Беларускай сацыялістычнай дзяржавы: „І. В. Сталін ля прамога прывода“, „Выступленне Я. М. Свердлова на Першым усебеларускім з'ездзе Саветаў“. Трэці адзек выстаўкі прысвечан партыі большэвікоў, Леніну і Сталіну — арганізатарам разгрому белапольскіх інтэрвенцый. Іра і красача ў творы мастакоў Пашкевіча, Красоўскага і Жорана адлюстравана вельмірабная работа таварыша Сталіна і таварыша Орджанідзе на Заходнім фронце ў 1919 годзе. Карціна мастака арнаментальна Зайцава — „Уваход Чырвонай Арміі ў Мінск“ рыхтуе радаснае спалучэнне працоўных Мінска 11 ліпеня 1920 года ўвайшоўнай у горад Чырвонай Арміі.

Чварты, пяты і шосты адзекі выстаўкі прысвечаны перамогам сацыялізма, Стацінак Кастрычніцкай, вызваленню Заходняй Беларусі ад белапаліцаў і ўмацаванню абароназдольнасці БССР, як фарцыста Саветаў Саюза.

Навадць выстаўку, вывучаць паказаныя ёй творы, папулярызаваць матэрыялы выстаўкі і скарыставаць іх у сваёй штодзённай рабоце — гэта кажацца прапагандаіста і агітатара.

Г. СКАНАЛЬСКИ.

